

Київський діалог Kiewer Gespräche

Дев'ятий «Київський діалог»
5-6 березня 2013 р.

«Гендерна політика: успіхи-невдачі-перспективи»

Вівторок, 5 березня 2013 р.
Президент Готель

16.00 Реєстрація

16.30 Вітальні слово

- Євген **Бистрицький**, директор Міжнародного фонду “Відродження”

16.45 Вступні тематичні виступи

- Наталія **Королевська**, міністр соціальної політики України (запрошена)
- Ребекка **Гармс**, голова фракції Зелених в Європарламенті
- Юне **Цайтлін**, Уповноважена ОБСЄ з гендерних питань

17.30 – 19.30 СЕСІЯ I

Гендерне рівноправ'я в українській політиці після парламентських виборів 2012

Функціонуюча та жива демократія вимагає від усіх громадян, як жінок так і чоловіків, рівну та показову участь у ході політичних подій. Одне із зобов'язань країн-членів ОБСЄ полягає в тому, щоб сприяти забезпеченню рівноправної участі жінок та чоловіків в політичному та суспільному житті. І все ж жінки в багатьох країнах недостатньо представлені в політиці, особливо на рівні прийняття рішень. Частка жінок в національних парламентах країн-членів ОБСЄ становить 23,64 %. Після парламентських виборів у жовтні 2012 року частка жінок у Верховній Раді складає лише 9,4 %. Зміна виборчої системи, введення жіночих квот та посилення внутрішньопартійної демократії призвели в деяких європейських країнах до сильнішої репрезентації жінок на державних та політичних посадах. Чи працюють схожі стратегії в Україні? Яку роль відіграють культурні аспекти та гендерні стереотипи, і яка їхня роль у включенні жінок в політичне життя? Які висновки можна зробити із парламентських виборів 2012 року в Україні?

- Д-р Ірмгард **Шветцер**, колишній державний міністр Німеччини
- Олена **Кондратюк** партія «Батьківщина», співголова міжфракційного об'єднання “Рівні можливості” у Верховній Раді
- Д-р Петра **Рот**, колишня мер Франкфурта-на-Майні
- Ірина **Герашенко**, партія «Удар», співголова міжфракційного об'єднання “Рівні можливості” у Верховній Раді
- Айла **ван Хіл**, ОБСЄ-Уповноважена з гендерних питань офісу демократичних інституцій та прав людини
- Ірина **Бережна**, партія Регіонів, співголова міжфракційного об'єднання “Рівні можливості” у Верховній Раді

Модерація: Стефані **Шіффер**, директорка “Європейського обміну”

19.30 Фуршет

Середа, 6 березня 2013 р.
Президент Готель

8.30 – реєстрація учасників другого дня конференції

9.00 - 10.45 СЕСІЯ II

Приватне є політичним – Біополітика та антидискримінаційні стратегії

Чи існує зв'язок між державною політикою та людським тілом? Ми звикли уявляти собі політичне, як щось абстрактне, не тілесне. Але це саме тіло, яке є в центрі політичних операцій: під час війни воно жертвується в ім'я нації, а жіноче тіло мало б забезпечувати кількісний ріст населення. Політична влада діє через доступ до тіла кожного. При цьому ґендерне насильство та дискримінація залишаються актуальними практиками в публічній та приватній сферах. Як функціонує сучасне урядування та яку роль відіграє при цьому сексизм як інструмент влади? Як формується вплив держави на приватні відносини громадян і громадян в трансформаційних країнах та в країнах зі стабільною демократією? Яку установлюючу роль відіграє відношення до сексуальних меншин і репродуктивних прав жінок для побудови відкритого (чи закритого) суспільства? Як боротися із антиґендерними ініціативами та неопатріархальними тенденціями в політичній сфері?

- проф. д-р Клаудія **Брунс**, університет ім. Гумбольдта, Берлін, Історія та ґендерні дослідження
- Юлія **Стребова**, Український центр ґендерної освіти при НТУУ "КПІ"
- Катерина **Левченко**, президент Міжнародного жіночого правозахисного центру "Ла Страда-Україна"
- Сергій **Пономарьов**, секретаріат Уповноваженого з прав людини

Модерація: Олена **Суслова**, ґендерна координаторка Програми сприяння Парламенту II

10.45 – 11.15 Перерва на чай та каву

11.15 – 13.15 СЕСІЯ III

Прихований навчальний план – ґендерні аспекти в освіті, вихованні та в суспільному дискурсі

Ґендер як соціальна конструкція нормується суспільно і відповідно відтворюється і контролюється суспільством. Школи, університети та суспільні дискурси відіграють вирішальну роль при виникненні ґендерних відносин та ґендерно специфічних норм поведінки. Якими є ґендерні послання між рядками у наших підручниках та у висловах політиків? Які ґендерні упередження та стереотипи формуються ще у ранньому віці та яка роль при цьому ЗМІ? Який вплив вони мають на подальше навчання, вибір професії та політичне ставлення школярів та студентів? Як тлумачаться ґендерні упередження та стереотипи в освіті та в суспільному дискурсі? Як повинна виглядати ґендерно рефлексивна педагогіка? Як чесно і відкрито відповідати на ці виклики та виховувати в молодих людях спроможність стати рівноправними громадянками та громадянами?

- Олена **Семіколенова**, Таврійський університет
- Олег **Марущенко**, доцент кафедри філософії ХНМУ, експерт ГІАЦ "КРОНА"
- Марія **Маєрчик**, дослідниця ґендерної та квір-проблематики
- проф. д-р Гільдеґард **Нікель**, університет ім. Гумбольдта, Берлін, соціологія ґендерної рівності
- Лілія **Гриневич**, депутатка Верховної Ради, голова комітету з питань науки та освіти (запрошена)

Модерація: Галина **Усатенко**, директорка Фонду Європа XXI

13.15 – 14.15 Обід

14.15 – 16.15 Паралельна робота в групах та секціях

Робоча секція 1. Гендер і політика

Парламенти мають усі передумови, щоб наблизитися до цілі ґендерного рівноправ'я, оскільки вони відображають все суспільство, тобто всіх громадянок і громадян, як чоловіків, так і жінок. Ґендерно чутливий парламент є таким парламентом, який через свій склад, структури, процедури, методи та форми роботи реагує на потреби та інтереси жінок та чоловіків. В жовтні 2012 року зібранням міжпарламентського союзу був прийнятий план дій стосовно ґендерно чутливих парламентів. Які заходи по забезпеченню ґендерної чутливості міг би провести український парламент? Яку роль відіграють парламентські групи по рівноправ'ю при сприянні досягнення ґендерної рівності в парламенті та поза ним. Як культурні традиції, політичні преференції та ґендерні стереотипи впливають на політичну участь жінок? Як відбувається розподіл ресурсів у політичній сфері? Як це відображається в парламентах? Чи існує досвід особливих заходів для сприяння потрапляння жінок у парламент? Ведуть ці заходи до помітних змін чи все ж таки солідарність жінок-політикинь важливіша? Як би змінилося українське суспільство, якщо більше жінок було б залучено до політики?

- Оксана **Ярош**, координатор Мережі громадського контролю за ґендерною рівністю на парламентських виборах 2012
- Крістіна **Вілфор**, Директор Національного демократичного інституту
- д-р Елке **Віхман**, соціологиня, доцентка факультету гуманітарних і соціальних наук, Університет Хаген
- Катерина **Рябіко**, ОБСЄ-Уповноважена з питань демократичного урядування офісу демократичних інституцій та прав людини

Модерація: Марина **Руденко**, координатор Програми сприяння Парламенту II

Робоча секція 2. Домашнє насильство. Ґендерно обумовлене насильство

Домашнє насильство та насильство щодо жінок є постійною і глобальною проблемою. Ситуація значно погіршується через недостатню видимість цієї проблеми та в контексті інституціоналізованої ґендерної рівності та стереотипізації. Проблема насильства сприймається часто як приватна чи домашня справа, а не як порушення прав людини. Якщо і є спроби врегулювати це питання через певні заходи, стратегії та законодавчі ініціативи, повне запобігання насильства залишається викликом для суспільства. Спрямоване на жінок та ґендерно обумовлене насильство впливає на їхню інтеграцію в суспільстві. Це певний вияв контролю над жінками, який полягає в обмеженні можливостей та здібностей жінок, приймати їхні власні рішення в політичній, економічній, соціальній чи культурній сфері. Якщо жінкам не може бути забезпечене основне базове право на гідність та захист, то про реалізацію їхніх політичних прав не може бути й мови.

- Елла **Ламах**, Центр “Розвиток демократії”
- Ірина **Мідловець**, Координаторка Національної гарячої лінії із попередження насильства
- Світлана **Гудь**, Міністерство соціальної політики
- Ірмінгард **Шеве-Ґерік**, Генеральний директор “Terre de Femmes”

Модерація: Маріана **Євсюкова**, Міжнародний жіночий правозахисний центр “Ла Страда-Україна”

Робоча секція 3. Батьківство/материнство і професійне життя

В Україні як і в Німеччині сім'я визначається як основна ланка суспільства, що потребує особливого захисту. В реальності виглядає зовсім по-іншому: У сімей часто виникають проблеми в узгодженні особистих, сімейних обов'язків із професійними потребами та економічними вимогами. Кожна п'ята дитина в Німеччині живе за межею бідності. Матері-одиначки потрапляють особливо часто в скрутне матеріальне становище. Діти є для жінок не тільки ризиком опинитися за межею бідності, але й означають часто певний “кар'єрний злам”. Інші європейські країни довели, що багатодітність та професійна діяльність можуть успішно

поєднуватися. Який досвід могли б запозичити Україна та Німеччина від своїх європейських держав-сусідів? Як впливають батьківські зобов'язання на кар'єру та на можливість активної участі в суспільно-політичному житті жінок та чоловіків?

- **Денис Горбач**, журналіст, член Автономної спілки трудящих
- **Ханс-Георг Неллес**, суспільний науковець, консультант та тренер з питань поєднання професійного та сімейного життя
- **Ніна Потарська**, експертка Феміністичної Офензиви
- **NN**, Представник Французького посольства (запрошено)

Модерація: Тамара **Марценюк**, соціологиня, викладачка кафедри соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Робоча секція 4. **Репродуктивні права жінок та демографічна криза**

Багато держав стоять сьогодні перед загрозою демографічної кризи, що веде до численних публічних дебатів щодо ролі чоловіків та жінок чи ролі сім'ї в суспільстві. Ці дебати ґрунтуються як правило на релігійних переконаннях та традиційних практиках, які часто визначають і розподіляють статево специфічні ролі чоловіків та жінок. Але які справжні причини демографічної кризи і до якої міри держава може втручатися в регулювання поведінки своїх громадян та громадян, жінок та чоловіків? Де і коли регулювальні механізми стають порушенням базових прав людини загалом та репродуктивних прав жінок зокрема.

- **Галина Ярманова**, експертка Феміністичної Офензиви (запрошена)
- **Людмила Малес**, доцентка факультету соціології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
- **д-р Сюзанна Леттов**, професор соціальної та політичної філософії гендерних відносин Інституту філософії Берлінського Вільного університету
-

Модерація: Ганна **Довгопол**, програмна координаторка Фонду Гайнріха Бьолля

16.15 – 16.30 Перерва на чай та каву

16.30 – 17.00 Представлення результатів обговорення в робочих секціях

Модерація: Габріеле **Бауманн**, Фонд ім. Конрада Аденауера

17.00 - 18.30 СЕСІЯ IV

Рівноправні в політиці, професії та економіці?

Підсумкове пленарне засідання, заключна дискусія та перспективи подальшої діяльності "Київського діалогу"

- **Барбі Галлер**, ліберальна партія Німеччини (запрошена)
- **Олена Федорівна Бондаренко**, член правління Асоціації народних депутатів
- **Мадіна Джарбусинова**, Координатор проектів ОБСЄ в Україні
- **Валерія Лутковська**, Уповноважений Верховної Ради з прав людини (запрошена)

Модерація: Міріам **Космель**, Фонд ім. Фрідріха Наумана

Контакт:

Михайло Банах
Міжнародний фонд "Відродження"
проект "Київський діалог"
вул. Артема 46, 04053 Київ
Тел.: +38 044 461 95 00
Факс: +38 044 486 01 66
banakh@irf.kiev.ua
www.kiev-dialogue.org

Лідія Гутник
Європейський обмін
Еркеленцдамм 59, 10999 Берлін
Tel. +49 30 616 71 464-0
Fax +49 30 616 71 464-4
hutnyk@european-exchange.org
www.kiev-dialogue.org

Europäischer Austausch
European Exchange

 Benaissance
INTERNATIONAL
FOUNDATION

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

 **HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG**
КИЇВ

DGO
► Deutsche Gesellschaft
für Osteuropakunde e.V.

DEUTSCHE WELLE
